

[2023] 5 S.C.R. 485 485

485

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం & ANR

v.

విజయనగరం చిన్న రెడ్డప్ప

(క్రిమినల్ అప్పీల్ నం. 1313 ఆఫ్ 2023)

ఏప్రిల్ 28, 2023

[వి. రామసుబ్రమణియన్ మరియు పంకజ్ మిథాల్, JJ.]

క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973 - ss.426(2)(b), 427(2) -మధ్య ఇంటర్ప్లె -హెల్డ్ :
s.426దోషి ఆయన వ్యక్తి తప్పించుకున్న కేసును కవర్ చేస్తుంది, సబ్-సెక్షన్ (2)లోని క్లాజ్ (బి)
ఒక తికమక పెట్టేస్తుందిజీవిత ఖైదీలకు సంబంధించి - కానీ సె.427, తప్పించుకున్న దోషి
కేసుఅయితే డీల్ చేయదు, కనుగొనడానికి ఎనప్ రూమ్ అందిస్తుందిఒక విషయానికి
సంబంధించి, తదుపరి నేరారోపణపై ఎలా విధించబడిందిజీవిత ఖైదు, నిర్వహించబడాలి - ద్వారా
s.427(2) యొక్క దరఖాస్తుపైకోర్టుకి సంబంధించిన కేసుకు సరైన క్రమంలో ఉంది - Detenu
to be

స్వేచ్ఛ వద్ద సెట్ - శిక్ష విధించడం.

క్రిమినల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: క్రిమినల్ అప్పీల్ నం.2023లో 1313.

హైకోర్టు 08.12.2022 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి2022 యొక్క WP నం. 36742లో
అమరావతి వద్ద ఆంధ్రప్రదేశ్

మహ్నాజ్ అహ్నాజ్ జీ, కె వి గిరీష్ చౌదరి, టి విజయ భాస్కరెడ్డి, శ్రీమతి రాజేశ్వరి ముఖర్జీ,
శ్రీమతి నీతి రిచార్య, అడ్వకేషన్స్. కొరకుఅప్పీలుదారులు.

దామా శేషాద్రి నాయుడు, సీనియర్ అడ్వయి., పై అమిత్, శ్రీమతి పంఖూరి భరద్వాజ్, శ్రీమతి భావన దుహూన్, అభియుదయవాట్స్, శ్రీమతి నందితా కె. నాయర్, శ్రీమతి. ప్రతిష్ఠా C. B., అడ్వాన్స్. ప్రతివాది కోసం.

కింది కోర్టు ఆర్డర్ ఆమోదించబడింది:

ORDER

లీవ్ గ్రాంటెడ్.

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు డివిజన్స్పెంచ్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పై అప్పీల్ ను దాఖలుచేసింది.

పి.రెడ్డి భాస్కర్ (దోషినెం.5357) అనే దోషిని విడుదల చేయాలని కడప కేంద్ర కారాగారం సూపరింటెండెంట్ ను ఆదేశిస్తూ ఆంధ్రప్రదేశ్ హెబియస్ కార్పస్ రిట్ జారీ చేసింది.

మేము విన్నాము ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం కోసం ఎంచుకోబోడని స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ ను మరియు ప్రతివాది యెక్కుమిస్టర్ శేషాద్రి నాయుడు, సీనియర్ న్యాయవాది

27.05.2001న జరిగిన ఒక హత్యకు సంబంధించి సెక్షన్ 302 ఇండియన్ పీనల్ కోడ్, 1860 (సంక్షిప్తంగా "IPC") కింద నేరం కోసం డిటెన్యూ సెషన్స్ కేసు నం.139/2006లో ప్రొసిక్యూట్ చేయబడింది. 19.12.2006 నాటి తీర్పు ద్వారా, డిటెన్యూ దోషిగా నిర్ధారించబడింది మరియు జీవిత ఖైదు విధించబడింది. నేరారోపణ మరియు శిక్షను అప్పీల్ పై హైకోర్టు ధృవీకరించింది మరియు అదే తుది తీర్పు సాధించింది.

నిర్బంధంలో ఉన్న సమయంలో రెండుసార్లు కస్టడీ నుంచి తప్పించుకున్నారని, అయితే ఆ తర్వాత పట్టుబడ్డారని తెలుస్తోంది. డిటెన్యూ మొదటి పలాయనానికి అనుగుణంగా సుమారు రెండు సంవత్సరాలు మరియు రెండవ ఎస్కేప్ తరువాత సుమారు మూడు నెలల పాటు స్వీయ-స్వేచ్ఛను అనుభవించినాడు.

ఐపీసీ సెక్షన్ 302 కింద నేరంరుజువు అయిన వెంటనే సెక్షన్ 365 ఐపీసీ కింద కిడ్నాప్ నేరానికి సంబంధించి కేసు నెం.260/2006లోనిమరో కేసులో కూడా నిందితుడిని దోషిగా తేల్చినట్లు తెలుస్తోంది.ఈ కేసులో నిందితుడిని దోషిగా తేల్చిపడాది సాధారణ జైలు శిక్ష విధించారు.

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం సందర్భంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 14.08.2022 నాటి G.O.Ms నెం.121 ద్వారా 175 మంది జీవిత ఖైదీలకు ప్రత్యేక ఉపశమనం కల్పించింది.మూడోసారి పారిపోతానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా5.08.2022 న ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు ప్రకారంప్రభుత్వం అతనికి స్వేచ్ఛనిచ్చింది.

ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు జారీ చేసిన తర్వాత కూడా, కేసు నెం.260/2006లో విధించిన జైలు శిక్ష మొదటి కేసులో ఉపశమనాన్ని మంజూరు చేసిన తేదీ నుండి అమలు చేయడం ప్రారంభించాలనే కారణంతో డిటెన్యూ జైలు నుండి విడుదల కాలేదు. కాబట్టి రిమిషన్ మంజూరు చేసిన తర్వాత డిటెన్యూని కొనసాగించడం చట్టవిరుద్ధమని వాదిస్తూ డిటెన్యూ బావ హెబియస్ కార్పస్ ద్వారా హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. హైకోర్టు వాదనను స్వీకరించి రిట్ పిటిషన్ను అనుమతించింది. ఆ ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా రాష్ట్రం పై అప్పీల్తో ముందుకు వచ్చింది.

ఈ అప్పీల్లో ప్రశ్నార్థకంగా ఉన్నది సెక్షన్ 426 మరియు 427Cr.P.Cమధ్య పరస్పర చర్య. ఈ విభాగాలు ఈ క్రింద విధంగా చదువబడతాయి:

426. తప్పించుకున్న దోషిపై శిక్ష అమలులోకి వచ్చినప్పుడు.-(1) తప్పించుకున్న దోషికి ఈ కోడ్ కింద మరణశిక్ష, జీవిత ఖైదు లేదా జరిమానా విధించబడినప్పుడు, అటువంటి శిక్ష, ఇంతకు ముందు ఉన్న నిబంధనలకు లోబడి, వెంటనే అమలులోకి వస్తుంది.

(2) తప్పించుకున్న దోషికి ఈ నియమావళి ప్రకారం జైలుశిక్షవిధించినప్పుడు, -

(a) ఒకవేళ అటువంటి శిక్ష దోషి తప్పించుకున్నప్పుడు అనుభవిస్తున్న శిక్ష కంటేకఠినంగా ఉంటే, కొత్త శిక్ష వెంటనే అమల్లోకి వస్తుంది;

(b) ఒకవేళ అటువంటి శిక్ష అతను తప్పించుకున్నప్పుడు అనుభవిస్తున్న శిక్షల కంటేకఠినమైనది కానట్లయితే, అతను తప్పించుకునే సమయానికి, అతని మునుపటి శిక్షకు సమానంగా మరొకకాలం జైలు శిక్ష అనుభవించిన తరువాత కొత్త శిక్ష అమల్లోకి వస్తుంది.

(3) సబ్ సెక్షన్ (2) ప్రయోజనాల కోసం, సాధారణ జైలు శిక్ష కంటేకఠిన కారాగార శిక్ష కఠినంగా పరిగణించబడుతుంది.

427. ఇప్పటికే మరో నేరానికి శిక్ష పడిన నేరస్థుడికి శిక్ష:-

(1) అప్పటికే జైలుశిక్ష అనుభవిస్తున్న వ్యక్తికి ఆ తర్వాతి శిక్ష లేదా యావజ్జీవ కారాగారశిక్ష విధించినప్పుడు, తదుపరి శిక్ష మునుపటి శిక్షతో పాటు ఒకేసారి అమలు చేయాలని కోర్టుఆదేశిస్తే తప్ప, అతను ఇంతకు ముందు శిక్ష విధించిన జైలు శిక్ష ముగిశాక అటువంటి జైలుశిక్ష లేదా జీవిత ఖైదుప్రారంభమవుతుంది:

భద్రత కల్పించనిపక్షంలో సెక్షన్ 122 ప్రకారం జైలుశిక్ష పడిన వ్యక్తి, ఆ శిక్షను అనుభవిస్తూనే, ఆ ఉత్తర్వుజారీ చేయడానికి ముందు చేసిన నేరానికి జైలు శిక్ష పడినట్లయితే, తదుపరి శిక్ష వెంటనేప్రారంభమవుతుంది.

(2) ఇప్పటికే యావజ్జీవ కారాగార శిక్షను అనుభవిస్తున్న వ్యక్తికి ఒక కాలానికి లేదా యావజ్జీవ కారాగార శిక్షకు తదుపరి శిక్ష విధించబడినప్పుడు, తదుపరి శిక్ష అటువంటి మునుపటి శిక్షతో సమానంగా అమలు చేయబడుతుంది.

ప్రారంభంలో, మనం తప్పించుకున్న దోషి కేసుతో వ్యవహరిస్తున్నామని గుర్తుంచుకోవాలి. అందువల్ల, డిటేను కేసు స్పష్టంగా సెక్షన్ 426 (2) (బి) పరిధిలోకివస్తుంది, ఇది తప్పించుకున్న దోషి కేసుకు సంబంధించినది, ఇది ఇప్పటికే కఠినమైన శిక్షను అనుభవిస్తుంది, కానీ తదుపరి నేరానికి సంబంధించి తక్కువ కఠినమైన శిక్షతో విధించబడుతుంది. రెండవ లేదా తదుపరి నేరారోపణలో విధించిన శిక్ష, తప్పించుకున్న దోషి, తప్పించుకునే సమయంలో అతని

పూర్వపు శిక్షాకాలం ముగియకుండా ఉన్న దానికి సమానమైన మరింత కాలం జైలు శిక్ష అనుభవించిన తర్వాత మాత్రమే అమలులోకి వస్తుంది.

కానీ జీవిత ఖైదీకి సంబంధించినంతవరకు, చట్టంలో, శిక్షలో ఏ భాగమూ గడువు తీరలేదు. జీవిత ఖైదీకి ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన ఉపశమనానికి, జీవిత ఖైదులో కొంత భాగాన్ని ఇతర దోషుల విషయంలో వలె అదే కోణంలో గడువు ముగియని విధంగా ఉందని అర్థం కాదు. యావజ్జీవ శిక్ష అనేది యావజ్జీవ శిక్ష. అటువంటి శిక్ష గడువు ముగియనిది దేవునికి (మీరు విశ్వసిస్తే) మరియు ప్రభుత్వానికి మాత్రమే తెలుసు, ఒకవేళ ఉపశమన విధానం ఉంటే. కాబట్టి, సెక్షన్ 426(2)(బి) జీవిత ఖైదీ కేసును దాని పరిధిలోకి చేర్చినట్లుగా పరిగణించబడదు, ఎందుకంటే జీవిత ఖైదీ విషయంలో సాంకేతిక కోణంలో శిక్షలో ఏ భాగం గడువు ముగియలేదు.

సెక్షన్ 426(2)(బి) Cr.P.C చిత్రం వెలుపల ఉంటే, సెక్షన్ 427(2) Cr.P.C సెక్షన్ 427(2) Cr.P.C కింద మిగిలి ఉన్నది, తదుపరి శిక్ష మునుపటి శిక్ష పాటు ఏకకాలంలో అమలు చేయాలి, ఒక వ్యక్తి ఇప్పటికే జీవిత ఖైదు శిక్షను అనుభవిస్తున్నట్లయితే, తదుపరి నేరారోపణపై ఒక పదం లేదా జీవిత ఖైదు విధించబడుతుంది.

కాబట్టి, సెక్షన్ 426 తప్పించుకున్న దోషి కేసును కవర్ చేస్తుంది, దానిలోని సబ్-సెక్షన్ (2)లోని క్లాజ్ (బి) జీవిత ఖైదీలకు సంబంధించి ఒక తికమక పెట్టింది. కానీ సెక్షన్ 427, తప్పించుకున్న దోషి కేసుతో వ్యవహరించనప్పటికీ, జీవిత ఖైదీకి సంబంధించి తదుపరి నేరారోపణపై విధించిన శిక్షను ఎలా నిర్వహించాలో తెలుసుకోవడానికి తగినంత ఇన్ఫర్మేషన్ అందిస్తుంది.

అందువల్ల ఈ కేసుకు హైకోర్టు సెక్షన్ 427(2) సీఆర్పీసీని వర్తింపజేయడం సరైనదేనని, అప్పీల్ ను కొట్టివేయాలని కోరారు.

దీని ప్రకారం అప్పీలును కొట్టివేస్తారు. తక్షణమే డిటెనుకు స్వేచ్ఛ కల్పించాలి.

పెండింగ్ లో ఉన్న దరఖాస్తు(లు) ఏవైనా ఉంటే వాటిని పరిష్కరించాలి.

దివ్య పాండే

(సహకరించారు : రూపాంషివిరాంగ్, ఎల్.సి.ఆర్.ఎ)

అప్పీల్ కొట్టివేత..